

A M A G Y A R K Ö Z T Á R S A S Á G N E V É B E N !

A Szegedi Ítéltábla dr. Font Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Font Éva ügyvéd) által képviselt **I.rendű felperes neve (címe)** I. rendű és dr. Font Ügyvédi Iroda (ügyintéző dr. Font Éva ügyvéd) által képviselt **II.rendű felperes neve (címe)** II. rendű felperesnek - **/pártfogó ügyvéd 1/** pártfogó ügyvéd által képviselt **I.rendű alperes neve (címe)** I. rendű, **II.rendű alperes neve (címe)** II. rendű, ... felszámoló biztos által képviselt **III.rendű alperes neve (címe)** III. rendű, ... törvényes képviselő által képviselt **IV.rendű alperes neve (címe)** IV. rendű, **személy 1** által képviselt **V.rendű alperes neve (címe)** V. rendű, **VI.rendű alperes neve (címe)** VI. rendű és **VII.rendű alperes neve (címe)** VII. rendű alperes ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Bács-Kiskun Megyei Bíróság 2008. július 11. napján kelt 16.P.21.472/2006/74. számú ítélete ellen az I. rendű alperes által 76. és a felperesek által 77. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja.**

Kötelezi az I. és II. rendű felpereseket, hogy 15 nap alatt egyetemlegesen fizessenek meg az I. rendű alperest pártfogó ügyvédként képviselő **pártfogó ügyvéd 2** ügyvédnek 12.000 (Tizenkettőezer) Ft, míg **pártfogó ügyvéd 1** ügyvédnek 10.000 (Tízezer) Ft másodfokú perköltséget.

A másodfokú eljárás során felmerült összesen 413.000 (Négyszáztizenháromezer) Ft le nem rótt fellebbezési eljárási illeték az állam terhén marad.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

- 2 -

I N D O K O L Á S :

Az I. rendű alperes ügyvezetője a jelenleg felszámolási eljárás hatálya alatt álló III. rendű alperesi (korábbi elnevezéssel: **cég neve 1**) társaságnak. A II. rendű alperes 8/16-od

arányban volt tulajdonosa a **cím 1** alatti ingatlanoknak, a IV., V., VI. és VII. rendű alperesek ezen ingatlan egyéb társtulajdonosai.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a III. rendű alperes 2005. tavaszán családi ház építésbe fogott a **cím 1** alatti ingatlan II. rendű alperes tulajdonában álló részén, és az épülő félben lévő házat több személynek is megkísérelte értékesíteni.

A felperesek és a III. rendű alperes között 2005. május 3. napján vállalkozási szerződés jött létre. A szerződésben a III. rendű alperes családi ház építését vállalta a felperesek részére 6.800.000 Ft vállalkozói díj megfizetése ellenében. Az építőanyagokat a III. rendű alperes vállalta saját költségén beszerezni. A vállalkozói díj a családi ház elkészültét követően vált esedékessé, fizetési késedelem esetére késedelmi kötbért kötöttek ki.

A II. rendű alperes a 2005. június 30. napján kelt ajándékozási szerződéssel a **cím 1** alatti ingatlan 8/16-od tulajdoni illetőségét a felpereseknek ajándékozta, a felperesek tulajdonjogát az ingatlan-nyilvántartásba bejegyezték.

A III. rendű alperes a családi házat 2005. augusztus végére befejezte, a felperesek viszont a vállalkozói díjat megfizetni nem tudták. Készpénzzel nem rendelkeztek, az építkezést hitelből kívánták finanszírozni, de hiteligénylésüket több pénzintézet is elutasította.

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a szerződés megszüntetésére irányuló akaratukat a felperesek az I. rendű alperes tudomására hozták, azonban az I. rendű alperes, mint a betéti társaság képviselője a szerződés tartalmához ragaszkodott.

A III. rendű alperes 2005. november 17. napján a felperesekkel szemben fennálló vállalkozói díj követelését az I. rendű alperesre engedményezte.

A felperesek 2005. november 29. napján ... közjegyző előtt tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozatot tettek, melyben vállalták, hogy a 6.800.000 Ft tőkét és járulékait legkésőbb 2005. december 31-ig megfizetik az I. rendű alperesnek. Határidőben történő fizetés esetén mentesülnek a kötbér és késedelmi kamat fizetési kötelezettségük alól. A felperesek a módosított határidőben sem fizettek vállalkozói díjat, ezért az I. rendű alperes ellenük végrehajtási eljárást indított a Kiskőrösi Városi Bíróság előtt.

Pf.III.20.530/2008/12. szám

A felperesek a többször módosított keresetükben kérték, a bíróság állapítsa meg, hogy a felperesek és a II. rendű alperes között létrejött ajándékozási, valamint a felperesek és a III. rendű alperes között létrejött vállalkozási szerződés érvénytelen. A két szerződés színlelt, mert a felek szándéka adásvételi szerződés létrehozására irányult. Kérték az érvénytelen szerződésre tekintettel az ingatlan 8/16-od tulajdoni illetőségének II. rendű alperes nevére történő visszajegyzését. Figyelemmel arra, hogy az ajándékozási és vállalkozási szerződés is érvénytelen, ezért megdől a felperesek 2005. november 29. napján kelt közjegyzői okiratba foglalt tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozata is, ennek folytán e nyilatkozat érvénytelenségének kimondását is kérték. Arra az esetre, ha

a bíróság a semmisségi keresetnek nem adna helyt, vagylagos keresetben kérték a Ptk. 210. § /1/ bekezdésére alapítottan tévedés jogcímén a tartozáselismerő és kötelezettségvállaló nyilatkozat érvénytelenségének kimondását. Előadták, hogy abban a hiszemben voltak a közjegyzői okirat aláírásakor, hogy csak a kötbér követelés alóli mentesüléseket tartalmazó nyilatkozatot írnak alá. További vagylagos kereseti kérelemmel a közjegyzői okirat érvénytelenségének megállapítását azon a címen is kérték, hogy annak aláírásakor a felperesek teljesen cselekvőképtelen állapotban voltak.

Az I. és II. rendű alperesek a kereset elutasítását kérték annak aplotalanságára hivatkozással.

A III. rendű alperes érdemi ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A IV., V., VI. és VII. rendű alperesek a kereset teljesítését, mint az ingatlan társtulajdonosai nem ellenezték.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperesek keresetét elutasította, és kötelezte őket perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a felperesek szándéka egyértelműen családi házas ingatlan tulajdonszerzésére irányult, e szándékukat az ingatlan jogi helyzetére, és a folyamatban lévő építkezésre tekintettel azonban nem adásvételi szerződéssel, hanem két lépcsőben, a tulajdonjogot megalapozó ajándékozási szerződéssel, és a felépítményre vonatkozó vállalkozói szerződéssel kívánták elérni. A színlelés Ptk. 207. § /6/ bekezdése szerinti feltételei nem állnak fenn, ezért a felperesek semmisségre alapított keresete aplotalan. A semmisség hiányára tekintettel sem az ingatlan-nyilvántartási bejegyzés iránti kérelem, sem pedig a tartozáselismerő nyilatkozat érvénytelenségének megállapítása iránti kereset nem lehet alapos. A tévedésre, megtévesztésre alapított kereseti kérelem azért aplotalan, mert a felperesek tényállításaikat a perben bizonyítani nem tudták, ezen túlmenően a kereset azért sem foghat helyt, mert az igényérvényesítési határidőt is elmulasztották. A gondnokság alá helyezés nélkül cselekvőképtelen személyek jognyilatkozatára sem hivatkozhatnak alappal a felperesek, ugyanis a felperesek által csatolt magánszakértői vélemény nem alkalmas annak igazolására, hogy a felpereseknek az ügyeik viteléhez szükséges belátási képessége - tartósan vagy a tartozáselismerő nyilatkozat megtételekor átmenetileg - teljesen hiányzott volna. A

- 4 -

szakvélemény csak azt támasztja alá, hogy a felperesek írott nyelvi kommunikációs képességének szintje a funkcionális analfabetizmus szempontjából súlyosan veszélyeztetett.

Az ítélettel szemben a felperesek, valamint az I. rendű alperes terjesztettek elő fellebbezést. A felperesek fellebbezésükben elsődlegesen az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a kereseti kérelmüknek történő helyt adást, másodlagosan a megalapozatlan ítélet hatályon kívül helyezését, és az elsőfokú bíróság új eljárásra történő utasítását kérték. Kifejtették, hogy az elsőfokú bíróság tévesen, iratellenesen állapította meg a tényállást, a bizonyítékokat tévesen és törvénytelenül értékelte, ezért megalapozatlan döntést hozott. A felperesek ingatlant kívántak vásárolni, melynek vételárát szociálpolitikai támogatásból és lakásvásárlási hitelből kívánták fedezni. A per

tárgyát képező ingatlan azonban nem rendelkezett azokkal a kritériumokkal, amelyek szükségesek voltak a hitel folyósításához. A felperesek bizonyították, hogy az I. rendű alperes a vállalkozási szerződésben kikötött határidőt megszegte, ezt követően a felpereseknek már nem állt érdekében a házaspár ingatlan megvásárlása. Az elsőfokú bíróság nem vizsgálta, hogy a felperesek jogszerűen álltak-e a szerződéstől, és több esetben próbálták az eredeti állapotot helyreállítani. Jogszabály- és iratellenes az a megállapítás, hogy a színlelés feltételei nem állnak fenn. Amennyiben ugyanis a színlelt szerződések adásvételi szerződést lepleznének, az sem felelne meg az adásvételi szerződés érvényességi kellékeinek. Az adásvételi szerződés a felperesek szándékával ellenkezik, a megszerezni kívánt ingatlan nem rendelkezik lakhatási engedéllyel. Téves az elsőfokú ítélet közjegyzői okirat megtételével kapcsolatos álláspontja is. A közjegyzői okirat elkészítésének előzményeiből is az következik, hogy a felperesek tévedésben voltak az okirat célját és tartalmát illetően. A felperesek bizonyították azt, hogy a közjegyzői okirat aláírásakor abban a tévedésben voltak, hogy ez az okirat csak azt tartalmazza, hogy ők a vállalkozási szerződésben rögzített kötbér követelési kötelezettségük alól mentesülnek. Indokolatlanul állapította meg az elsőfokú bíróság azt is, hogy az egyéves megtámadási határidőt elmulasztották. Az eljárás során az alperesek erre nem hivatkoztak, ezért a bíróság - a Pp. 215. §-át megsértve - a döntésével túlterjeszkedett az ellenkérelmen. Egyébként a felperesek nem mulasztottak határidőt, keresetlevelük 2006. május 31-én érkezett a bírósághoz. Iratellenes az az elsőfokú ítéleti megállapítás is, hogy a felperesek ügyeinek viteléhez szükséges belátási képessége hiányát nem tudták bizonyítani. Az állandó bírói gyakorlat szerint a belátási képességnek nemcsak a tartós, de átmeneti teljes hiánya is cselekvőképtelenség megállapításához vezethet. Az elsőfokú bíróságnak mérlegelnie kellett volna a jognyilatkozat tartalmát, és a megállapodás előzményei és körülményei alapján azt, hogy a közjegyzői okiratba foglalt jognyilatkozat a felperesek érdekeit tekintve indokolt-e vagy sem. **/szakértő 1/** magánszakértő a funkcionális analfabetizmus kutatója, az általa adott szakértői vélemény elegendő a felperesi tényállítások alátámasztására. Az nem róható a felperesek terhére, hogy e területen igazságügyi szakértői szakvéleményt nem tudtak beszerezni, ugyanakkor az nem felel meg a valóságnak, hogy e szakvélemény nem alkalmas annak igazolására, hogy a felperesek ügyeik viteléhez szükséges belátási képessége a nyilatkozat megtételekor átmenetileg teljesen hiányzott volna.

Pf.III.20.530/2008/12. szám

Az I. rendű alperes fellebbezése az elsőfokú ítélet indokolásának megváltoztatására irányult. Nem értett egyet azzal, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az I. rendű alperes több személynek is megkísérelte értékesíteni az ingatlant, és csak utána került kapcsolatba a felperesekkel. A felperesek szerződés felbontására irányuló akaratukat sem jelezték, ennek egyértelműen ellentmond a közjegyzői okirat aláírása, ugyanis ha fel akarják bontani a szerződést a felperesek, nyilvánvalóan nem írják alá a közjegyzői okiratot. Okirati bizonyítékok csatolásával alá kívánta támasztani, hogy az építkezés a perbeli ingatlan illetőségén 2005. május közepétől 2005. augusztus végéig folyt, ami ellentmond annak a tényállási megállapításnak, hogy 2005. március elején már megkezdte a III. rendű alperes a családi ház felépítését. Nem értett továbbá egyet azzal,

hogy a felperesek nem rendelkeztek készpénzzel, volt ugyanis a családjuk tulajdonában ingatlan.

Az I. rendű alperes a felperesi fellebbezésre tett ellenkérelmében arra mutatott rá, hogy a felperesek az elsőfokú eljárás során elállásra vonatkozó keresetet nem terjesztettek elő, így ezen érdemi hivatkozásuk a másodfokú eljárás során nem vizsgálható.

A II-VII. rendű alperesek a másodfokú eljárásban érdemi nyilatkozatot nem tettek.

A felperesi fellebbezés **alaptalan**, az alperesi fellebbezés **túlnyomórészt alapos**.

Az elsődleges kereseti kérelemmel összefüggésben a felperesi fellebbezés alaptalanul hivatkozott arra, hogy a rendelkezésre álló bizonyítékok a felperesi tényállítások megalapozottságát, ennél fogva a kereseti kérelem alaposságát alátámasztanák. Habár a felperesi fellebbezésben keveredik a Ptk. 207. § /6/ bekezdésében két külön fordulatban megfogalmazott színlelt szerződés és leplezett szerződés fogalma, ugyanakkor az elsőfokú eljárásban tett nyilatkozatokból és határozott kereseti kérelemből egyértelműen megállapítható, hogy a kereseti kérelem hivatkozási alapja kizárólag a Ptk. 207. § /6/ bekezdése szerinti szerződés színleltése volt. A felperesek kereseti kérelmének alaposságához azt kellett volna bizonyítaniuk, hogy ügyletkötési akaratuk egyáltalán nem volt, sem a II. rendű, sem a III. rendű alperessel kötött szerződések során. A felperesi saját személyes előadásokból is az következik azonban, hogy valójában maguk is ügyletkötési akaratról számoltak be, hiszen saját állításuk szerint akaratuk adásvételi szerződés létrehozására irányult. Amennyiben pedig az ügyletkötési akarat hiánya nem állapítható meg, szerződés színleléséről, és ennek folytán az ügylet semmisségéről beszélni nem lehet. Abban az esetben, ha a felperesek keresetének hivatkozási alapja a Ptk. 207. § /6/ bekezdésének második fordulatára is kiterjedt, azaz leplezett szerződésre is kívántak hivatkozni, úgy annak jogkövetkezménye nem az automatikus semmisség, hanem a leplezett ügylet jellegétől függően kell a szerződést megítélni. A felperesek által a fellebbezésben állított adásvételi szerződés létrehozását törvény nem tiltja, önmagában az a körülmény tehát, hogy ha a felek valóságos akarata adásvételi szerződés létrehozására irányult volna, ez az ügylet semmisségét nem eredményezné. Ha a felperesek által állított adásvételi ügylet

- 6 -

során nem olyan szolgáltatást kaptak, ami reményeiknek megfelelt, vagy a szolgáltatott dolog hibás volt, ez szintén nem érvénytelenséget alapoz meg, legfeljebb egyéb igényérvényesítésre kerülhetett volna sor. Ilyen igényérvényesítésük azonban a felpereseknek nem volt, a bíróság pedig csak a perbevitelt jogokról rendelkezik döntési jogosultsággal (Pp. 3. § /1/ bekezdés, 215. §). a Osztja az ítélet tábla az elsőfokú bíróság álláspontját abban, hogy ha a felpereseknek volt tulajdon átruházásra irányuló szándékuk, az szükségképpen nem csupán a felperesek által hivatkozott adásvételi szerződés létrehozására irányuló szándékot jelenthette, hanem a tulajdonszerzés megvalósulhatott két lépcsőben, egy ajándékozási és egy vállalkozási szerződés létrejöttével. A felmerült bizonyítékok nem támasztják alá, hogy a felperesek kizárólag adásvételi szerződés létrehozását kívánták, hiszen a tulajdon átszállás más ügyletekkel is megvalósítható, amennyiben azonban mégis kimondható lenne a leplezett ügylet adásvételi jellege, ezen ügylet érvénytelenségét a felmerült bizonyítékok semmiben nem támasztják alá. Ha a III.

rendű alperes nem a felperesekkel kötött ügyletnek megfelelően teljesített, ez nem érvénytelenséget, legfeljebb hibás teljesítés iránti felperesi igényt alapozhatott volna meg, és ugyanez a helyzet az érdekmúlás folytán bekövetkező felperesi elállással kapcsolatosan is. A jogi képviselővel eljáró felperesek azonban kizárólag az általuk színleltnek állított ügylet semmisségére hivatkoztak, hibás teljesítéssel, vagy elállással összefüggő igényt az eljárás során nem érvényesítettek. Ennél fogva a fellebbezésben csupán utalásszerűen előadott hivatkozásaiknak a jogvita elbírálása szempontjából relevanciája nem volt (Pp. 235. § /1/ bekezdés).

A felperesi kereseti kérelmek sorrendjében harmadlagosan volt előterjesztve a gondnokság alá helyezés nélküli cselekvőképtelenség miatti érvénytelenség, ugyanakkor miután a közjegyzői okirat tekintetében ez a hivatkozás semmisségi okot tartalmazott, érdemben előbb volt szükség e kereseti kérelem alaposságának vizsgálatára, mint az ehhez képest másodlagos megtámadási ok érdemi elbírálásának. Azt helyesen állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a Ptk. 17. § /1/ bekezdése szerinti cselekvőképtelen állapotot a felpereseknek kellett volna bizonyítaniuk. E bizonyítási kötelezettségüknek eleget tenni nem tudtak, az általuk becsatolt magánszakértői véleményből csupán arra lehet következtetéseket levonni, hogy a felperesek a funkcionális analfabetizmus szimptomáit produkálják, írásbeli kommunikációs képességeik tekintetében erős korlátozottság állapítható meg, ugyanakkor ez nem azonos az ügyeik viteléhez szükséges belátási képesség tartós, vagy a jognyilatkozat megtételekor átmenetileg fennálló teljes hiányával. A szakértői véleményt a bíróság a bizonyítékok között megfelelően értékelte, ugyanakkor önmagában ezzel a felperesi belátási képesség hiánya nem azért nem volt bizonyítható, mert a magánszakértő a szakértői névjegyzékben nem került feltüntetésre, hanem mert az általa adott szakvélemény az elsősorban elmeorvosszakértői kompetenciába tartozó kérdés vonatkozásában adekvát bizonyítékként nem vehető figyelembe.

Alaptalan a felperesek szerződés megtámadásával összefüggő fellebbezési hivatkozása is. A Ptk. 236. § /2/ bekezdés a./ pontja szerinti megtámadási határidőt a felperesek azért mulasztották el, mert a saját személyes nyilatkozataikból levonható következtetések alapján, ha volt tévedésük a perbeli közjegyzői okirat tartalmával

- 7 -

Pf.III.20.530/2008/12. szám

összefüggésben, legkésőbb az az alapján indult végrehajtási eljárás kezdeményezésekor tévedésüket fel kellett ismerniük. Ekkor ugyanis egyértelművé vált, hogy az I. rendű alperes a közjegyzői okira alapított 6.800.000 Ft-os igényt érvényesít a felperesekkel szemben, azaz a közjegyzői okiratba foglalt felperesi jognyilatkozat tartalma nem irányulhatott kizárólag a kötbér követelés alóli mentesülésre. Ezen időponthoz képest a felperesek - fellebbezési hivatkozásukkal ellentétben - keresetmódosításban először csupán az 57. számú beadványban, 2008. április 10. napján terjesztettek elő igényt a közjegyző okiratban foglalt jognyilatkozatuk megtámadása iránt, így annak a körülménynek nincs jelentősége, hogy egyébként más irányú kereseti kérelmüket tartalmazó keresetlevelüket mikor terjesztették elő először a bíróságon. A bíróságnak a megtámadás anyagi jogi előfeltételeit hivatalból kell vizsgálnia, azaz köteles vizsgálni, hogy az igényérvényesítés határidőn belül történt-e. Esetünkben ez azt jelenti, hogy a

megtámadásra vonatkozó keresetváltoztatás időpontjához képest kellett a bíróságnak állást foglalnia abban, hogy a megtámadásra a megszabott törvényi határidőben került-e sor (BH 2008/308. számú eseti döntés). A rendelkezésre álló adatok alapján az állapítható meg, hogy a felperesek az igényérvényesítésre megszabott törvényi határidőt elmulasztották, ha azonban a tévedés a felperesek kommunikációs képességeik alacsony szintje miatt a végrehajtás megindításakor nem is lett volna felismerhető, úgy az elsőfokú bíróság által érdemben vizsgált indokok miatt e kereseti kérelem alaptalansága is kimondható. A felperesek nem tudták bizonyítani a perben sem a tévedésük fennállását, sem pedig azt, hogy azt az I. rendű alperes okozta, vagy őket ő ejtette tévedésbe. Mindebből kifolyólag a kereseti kérelem abban az esetben is alaptalan, ha a megtámadási határidő elmulasztása nem állapítható meg.

Alapos viszont az alperesi fellebbezés az elsőfokú bíróság által tett tényállási megállapítások nagyobbik részével összefüggésben. Annak a körülménynek, hogy a III. rendű alperes mikor fogott hozzá a perbeli ingatlan építési munkáihoz, továbbá, hogy a felperesekkel kötött ügyletet megelőzően másnak kínálta-e fel eladásra a perbeli ingatlan illetőséget, relevanciája nincsen, ezért a létrejött ügyletek jogi minősítése, és a felperesi igényérvényesítés tekintetében e tényállási megállapítások szükségtelenek, ezért az ítélet tábla azokat a tényállásból mellőzte. Az a megállapítás, hogy a felperesek elállási szándékukat jelezték az I. rendű alperes felé, szintén irreleváns a jogvita elbírálása szempontjából, két okból is. Azt az elsőfokú bíróság is megállapította, hogy az I. rendű alperes a szerződéses jogviszony megszüntetéséhez nem járult hozzá, azaz találkozó akaratnyilatkozatok nem állapíthatók meg, így a szerződés bizonyosan nem szűnt meg a felek között, másrészt pedig a felperesek kizárólag érvénytelenségi jogcímen terjesztettek elő kereseti kérelmet, a szerződés megszűnésére alapítottan nem volt igényük, így a jogvita elbírálása szempontjából irreleváns, hogy volt-e a szerződéses jogviszony felszámolására irányuló kísérletük vagy sem. Alaptalan ugyanakkor az az alperesi fellebbezési hivatkozás, miszerint az téves, hogy a felperesek készpénzzel nem rendelkeztek, ugyanis egyértelmű perbeli bizonyítékok támasztották alá, hogy sem az I., sem a III. rendű alperes pénzt a felperesektől nem kapott, a felperesek az általuk

- 8 -

megfizetni vállalt vállalkozói díjat, a szolgáltatás ellenértékét, pénzintézeti hitelből, illetve szociálpolitikai támogatásból kívánták fedezni. Ilyen körülmények között annak relevanciája nincsen, hogy ingatlan tulajdonuk volt-e a felpereseknek vagy sem, és ezen alperesi hivatkozásra tekintettel a tényállásból a fenti, kifogásolt megállapítás mellőzésére szükség és lehetőség nincsen.

Összességében a fentiek alapján az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján helybenhagyta, az ítélet tényállási részéből mellőzve a fenti bekezdésben hivatkozott ténymegállapításokat. A felperesek a másodfokú eljárás során csaknem teljes egészében pervesztések lettek, ezért a Pp. 78. § /1/ bekezdése, 81. § /1/ bekezdése és 82. § /1/ bekezdése alapján perköltség egyetemleges megfizetésére kötelesek, melynek összege áll az I. rendű alperes pártfogó ügyvédjének munkadíjából. A pártfogó ügyvédi munkadíjat az ítélet tábla a 7/2002. (III. 30.) IM számú rendelet 5. § /3/ bekezdésének utaló szabálya, és a 32/2003. (VIII. 22.) IM számú rendelet alapján, a **pártfogó ügyvéd 2 és pártfogó ügyvéd 1** pártfogó ügyvédek által a másodfokú eljárásban kifejtett munkával arányban álló módon, és a felperesek méltányos érdekeit is

figyelembe véve határozta meg. **pártfogó ügyvéd 1** pártfogó ügyvéd alanyi ÁFA mentes, ezért az ő munkadíjának meghatározásánál ÁFA mentes ügyvédi munkadíjat határozott meg. A további alpereseknek a másodfokú eljárásban költsége nem merült fel, ezért az ítélet tábla etekintetben a határozathozatalt mellőzte. A felperesek és az I. rendű alperes személyes költségmentesség kedvezményében részesültek, ezért az I. és II. rendű felperesi, valamint I. rendű alperesi fellebbezés folytán felmerült 408.000 és 5.000, összesen 413.000 Ft le nem rótt eljárási illeték viseléséről az ítélet tábla a 6/1986. (VI. 26.) IM számú rendelet 13. § /1/ bekezdése és 14. §-a alapján határozott.

Szeged, 2009. február 16. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.
a tanács elnöke

Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.
előadó bíró

Dr. Kiss Gabriella sk.
táblabíró